

**Agar zo'ravonlik sodir bo'lsa,
albatta yordam uchun murojaat qiling!**
Yordam bepul va siz uni boshqa davlatda va boshqa tilda
ham, fuqaroligisiz va hujjatsiz olish huquqiga egasiz.

Agar siz hozir xavf ostida bo'lsangiz
telefonlar orqali qo'ng'iroq qiling:
102 (politsiya) yoki 112 (yagona favqulodda raqam)

**Nol balans va bloklangan raqam bilan ham qo'ng'iroq qilish
mumkin.**

Albatta politsiyaga murojaat qilish kerak: zo'ravonlik - «shaxsiy masala» emas, bu har doim jinoyatdir.

Istalgan vaqtida, hatto tanada hech qanday iz qolmagan bo'lsa ham, zo'ravonlik haqida xabar berishingiz mumkin. Ammo politsiyaga qanchalik tez murojaat qilsangiz, tajovuzkorning javobgarlikka tortilishi ehtimoli shunchalik yuqori bo'ladi.

Agar siz rus tilini yaxshi bilmasangiz yoki yoningizda hech qanday hujjat bo'lmasa ham, politsiya arizani qabul qilishga **majbur**.

Agar politsiyada arizani qabul qilishdan bosh tortsa, haqorat qilsa yoki pul talab qilsa, xodimlarning ma'lumotlarini yozib oling va huquqlaringizni himoya qilish uchun МВД России 8 800 222 74 47 bepul ishonch telefoniga xabar bering.

Agar shoshilinch tibbiy yordam kerak bo'lsa
kaltaklanganda yoki jinsiy tajovuz qilinganda
103 (tez yordam) yoki 112 (yagona tez yordam raqami)

Bepul, poloclarsiz OMC yoki DMC.

Agar sizda ro'yxatdan o'tish va hujjalaringiz bo'lsa, eng yaqin travmpunkt yoki shahar shifoxonasiga murojaat qiling.

Agar zo'ravonlik homiladorlikka olib kelgan bo'lsa, siz onalik haqida o'zingiz qaror qabul qilish huquqiga egasiz. Siz homiladorlikni shahar shifoxonasida **bepul** yoki xususiy klinikada to'lab to'xtatishingiz mumkin.

Kasalxonaga tibbiy yordam so'rab murojaat qilganingizda, u erda sodir etilgan zo'ravonlikni xabar berishingiz kerak. Shifokorlar politsiyaga ma'lumot berishlari **shart**.

Agar sizga shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatilmasa yoki pul so'ralsa, huquqlaringizni himoya qilish uchun yozma ravishda voz kechishlarini talab qilish kerak.

Agar zo'ravonlik holatida yordam kerak bo'lsa

Kasalxonaga, politsiyaga qanday murojaat qilish, bolani zo'ravonlikdan qanday himoya qilish, oiladagi zo'ravonlik bilan nima qilish, qanday tushunish va yordam topish bo'yicha maslahatlar, bepul va anonim tarzda murojaat qilish mumkin:

Фонд «Силсила»

8 (800) 250-65-08, sos@silsila.help, www.silsila.help

Xavfsiz oila va zo'ravoniksiz hayot mumkin!

Boshqirdiston Respublikasidagi foydali aloqalar

Davlat tashkilotlari

МВД по Республике Башкортостан,
Адрес: 450000, Уфа, ул. Ленина, д.7
Телефон: 8 (347) 279-32-92, 112

Прокуратура Республики Башкортостан,
Адрес: 450008, г. Уфа, ул. Крупской, д.19
Телефон: 8 (347) 272-71-42, 8 (347) 273-62-21, 8 (347) 272-82-02

**Уполномоченный по правам человека в Республике
Башкортостан**

450008, г. Уфа, ул. Пушкина, д.95
Телефон: 8 (347) 280-85-37

**Уполномоченный по правам ребенка в Республике
Башкортостан**

450008, Уфа, ул. Пушкина, д.95
Телефон: 8 (347) 280-85-25

Jamiyat tashkilotlari

**Региональная общественная организация по содействию
социокультурной адаптации и правовой поддержке в об-
ласти миграционных процессов «Миграция»**
г. Уфа, ул. Менделеева, д. 23(Бизнес центр «Дружба»),
офис 301 А
тел. 8 (347) 266-69-91; 8 (927) 23-66-99

Региональное отделение Российского Красного креста
г. Уфа, ул. Карла Маркса, 53
Телефон/ факс: 8 (347) 251-64-11

**Отделения помощи женщинам, оказавшимся в кризисной
ситуации Республиканского ресурсного Центра «Семья»**
г. Уфа, ул. 50 лет СССР, д. 27/1, 8 (347) 286-02-53
г. Белорецк, ул. К.Маркса, д.46, 8 (34792)3-08-72
Татышлинский район, с. В. Татышлы, ул. Ленина, д. 87,
8 (34778)2-1614

**АНО «Возможность» (экстренная помощь семьям в кри-
зисных ситуациях),**
тел. горячей линии 8-800-444-1904

*Буклет «Защита от дискриминации и насилия.
Советы для мигрантов», Республика Башкортостан (на узбекском языке)*

*Текст: материалы БФ «ПСП-фонд», Фонд «Силсила»
- авторы-составители Гончарова Д.В., Бабичева А. В.,
редактор – Панич Б.Л.*

Тираж: 300 экз.

*Публикация подготовлена в рамках проекта «Развитие
межрегионального сотрудничества НКО, работающих в сфере
оказания помощи детям мигрантов в Северо-Западном и Приволжском
федеральных округах»*

KAMSITISH (DISKRIMINATSIYA) VA ZO'RAVONLIK DAN HIMOYA QILISH

**Migrant ayollar
uchun maslahatlar**

2022

JAMIYATDA XAVFSIZLIK

Har qanday mamlakatda bo'lgani kabi, Rossiyada ham, afsuski, ba'zida mahalliy aholi tomonidan chet el fuqarolariga nisbatan salbiy munosabatda bo'lish mumkin, ammo shuni bilish kerakki, Rossiya qonunchiligi har qanday zo'ravonlik va kamsitishni taqiqlaydi.

Ko'pincha salbiy munosabat bilim etishmasligi, migrantlar haqidagi yolg'on ma'lumotlarning ta'siri bilan bog'liq. Qo'rquv va salbiy reaktsiyaga chet tilida baland ovozda suhbatlar, mahalliy aholi tomonidan qabul qilingan me'yordidan farq qiladigan kiyim yoki g'ayrioddiy xatti-harakatlar sabab bo'lishi mumkin.

Albatta, siz o'z tilingiz, madaniyattingiz, urf-odatlaringizdan voz kechishga majbur emassiz, lekin shu bilan birga, siz kelgan mamlakat qonunlariga, jamoat joylarida qabul qilingan xatti-harakatlar me'yorlariga rioya qilishingiz kerak.

Agar siz yoki farzandlaringiz salbiy munosabatga duch kelsangiz, xorijamlikni saqlashga harakat qiling va mojaroning yanada rivojlanishiga turtki bermang.

Vaziyat xavfli bo'lib borayotganini his qilsangiz, qo'shnilaringiz yoki o'tkinchilardan yordam so'rashga uyalmang.

Agar siz yoki farzandlaringiz zo'ravonlikka duchor bo'lsa, hayotningiz yoki sog'lig'ingizga tahdid solayotgan bo'lsalar, yordam uchun 102 (politsiya) yoki 112 (yagona tez yordam raqami)ga qo'ng'iroq qilishingiz mumkin.

Rossiyaning asosiy qonuni - Konstitutsiyaga ko'ra - **kamsitishning har qanday shakli - ijtimoiy, irqi, milliy, til yoki diniy mansublik asosida inson huquqlarini cheklash taqiqlanadi!**

Agar siz ishda, hujjalarni rasmiylashtirishda, uy-joy ijaraga olishda, bolalarni maktab yoki bolalar bog'chasiga kiritishda, politsiya bilan muloqot qilishda, tibbiy yordam ko'rsatishda yoki boshqa holatlarda kamsitishlarga duch kelsangiz, yordam uchun davlat va jamoat tashkilotlariga murojaat qiling.

Agar siz ishda kamsitishlarga duch kelsangiz (masalan, tengsiz ish haqi, milliy, diniy yoki boshqa xususiyatlar va boshqa sabablarga ko'ra ishga qabul qilishni rad etish) buzilgan huquqlarni tiklash, moddiy zararni qoplash to'g'risida ariza bilan sudga murojaat qilish huquqiga egasiz.

Ba'zida mulkdorlar **uy-joyni ijaraga** berishdan bosh tortadilar, shuningdek, odamlarni milliy, diniy va boshqa xususiyatlarga ko'ra ajratadilar. Agar kamsitish fakti tasdiqlansa, mulkdor ma'muriy javobgarlikka tortilishi mumkin.

Politsiya xodimlari fuqarolarning milliy xususiyatlariga hurmat ko'rsatishi, millatlararo va konfessiyalararo totuvlikni mustahkamlashi shart. Agar politsiya bilan muloqot qilishda kamsitishlarga duch kelsangiz, bepul ishonch telefoniga murojaat qiling MVD Rossiya 8 (800) 222-74-47.

► Agar **maktab yoki bolalar bog'chasi** xodimlari farzandlaringizni faqat boshqa millat yoki fuqarolik tufayli qabul qilishdan bosh tortsa, bu ham qoidabuzarlikdir. Yordam uchun tuman ta'lim bo'limiga (POHO) murojaat qilish huquqiga egasiz.

► Agar siz yoki farzandlaringizga **shoshilinch tibbiy yordam berishdan** bosh tortsalar yoki pul talab qilsalar, huquqlaringizni himoya qilish uchun yozma ravishda voz kechishlarini talab qilish kerak. Tibbiy yordam so'rashda kamsitish holatlarda siz joylashgan Rossiya Federatsiyasi mintaqasining Roszdravnadzoriga yoki Komitet/Департамент по здравоохранению murojaat qilish mumkin.

Kamsitish holatlari haqida monitoring@fadn.gov.ru elektron manziliga (Федеральное агентство по делам национальностей) va shuningdek Совет по развитию гражданского общества и правам человека при Президенте РФ **xabar berish mumkin:** 8 (495) 606-41-84, <http://president-sovet.ru/> Bundan tashqari, sizning hududingizdagi kamsitish holatlarda huquqlarni himoya qilishga Уполномоченный по правам человека yoki Уполномоченный по правам ребёнка yordam beradi.

Уполномоченный по правам человека в России:
ombudsmanrf.org, 8 (800) 707-56-67

Уполномоченный по правам ребёнка в России:
deti.gov.ru, 8 (495) 221-70-65

OILANGIZDA XAVFSIZLIK

Xavfsizlik - bu har qanday shaxsning asosiy va ajralmas huquqidir:

kattalar va bola,
har qanday davlat fuqarosi
ayol va erkak,
hujjalarni bilan yoki hujjalarsiz
uylanganmi yoki yo'qmi,
har qanday tilda gapiradigan.

Sizning va farzandlaringizning xavfsizligi va daxlsizligi **qonunlar bilan kafolatlangan, zo'ravonlik esa qabul qilinishi mumkin emas** (axloq nuqtai nazaridan) va **jazolanishi mumkin** (qonun nuqtai nazaridan).

Uy va oila hamma uchun xavfsiz bo'lishi kerak: xotin va er, otanalar va bolalar, har qanday qarindoshlar uchun. Ammo agar oila xavfli bo'lib qolsa, unda **oilaviy zo'ravonlik** sodir bo'layabti.

Oiladagi zo'ravonlik - bu xavfsizlikka putur etkazadigan, zarar keltiradigan, jismoniy va ruhiy og'riq keltiradigan har qanday narsa:

har qanday zorbalar,
jinsiy aloqaga majburlash,
yuziga urish, bog'ish, ushslash, itarish
tahidilar, haqoratlar
va boshqalar.

Oiladagi zo'ravonlik **har qanday oilaviy munosabatlarda** sodir bo'lishi mumkin:

er va xotin,
aka-uka va opa-singillar va o'gay aka-uka va opa-singillar
ota-onalar va bolalar,
amakilar, xolalar, bobo-buvilar.

Biroq, barcha holatlarda, har doim **oiladagi zo'ravonlik xavfli, og'riqli va juda zararli.**

Baxt xavfli bo'lgan uyda yashamaydi. Zo'ravonlik sevgi, hurmat, quvonch, birga bo'lish istagi uchun joy qoldirmaydi. Bu faqat qo'rquv va og'riqni keltirib chiqaradi, shuningdek ...

zo'ravonlik har doim zo'ravonlikni keltirib chiqaradi.

Eridan xafa bo'lgan xotin uyda baxt va muhabbatni yarata olmaydi. Otasining onasini qanday kaltaklayotganini ko'rgan bola, keyin o'zi buni takrorlashi mumkin. Va agar bola ham zorbalar va qichqirqlar bilan tarbiyalangan bo'lsa, uning baxtli bo'lib o'sishi qiyin bo'ladi va ehtimol, bunday tajribaga ega bo'lib, u o'z farzandlarini xafa qiladi.

Ammo bu ayovsiz doiratish buzish mumkin!

Zo'ravonlik orqali tarbiyalashdan bosh torting.

Farzandlaringizga va oilangizga hurmat va muhabbat kuchliroq ekanini aytинг.

Agar siz oйlada biror narsa noto'g'ri ekanligini his qilsangiz, bu haqda ayтиб berishingiz mumkin.

A если вы сами находитесь в опасности, обязательно обратитесь за помощью.

Va agar o'zingiz xavf ostida bo'lsangiz, albatta yordam uchun murojaat qiling.

O'zingizga yoki boshqa birovga xavf ostida yordam berish uchun esda tuting:

Agar siz zo'ravonlikni boshdan kechirgan bo'lsangiz, **bu sizning aybingiz emas.** Uni qo'lg'a kiritish yoki qo'zg'atish mumkin emas. Faqat zo'ravonlik qilgan kishi javobgar bo'ladi. Siz uyalasizmi? Bu tez-tez sodir bo'ladi. Ammo **har kimsha zo'ravonlikdan azyiat chekishi mumkin**, hech kim xavfsiz emas. Zo'ravonlik qilgan kishi esa uyalishi kerak.

Siz o'zingizni baxtsiz his qilishga va yig'lashga haqingiz bor. Lekin **siz yolg'iz emassiz**, yordam berish mumkin. Asosiysi - jim bo'l mang!

Oiladagi zo'ravonlik aylanada takrorlanadi va rivojlanadi. Undan keyin zo'ravonlik qilgan kishining tavbasi va hatto munosabatlarning yaxshilanish davri ham bo'lishi mumkin. Ammo bu aldamchi: **zo'ravonlik har safar kuchliroq va xavfliroq bo'lib qaytadi.** Bu o'z-o'zidan ketmaydi va uni qilgan odam, hatto uning umidlarini oqlashga harakat qilsangiz ham, o'z-o'zidan to'xtamaydi.